

Dosarul nr. 2ra-382/22
2-20108251-01-2ra-05042022

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – L. Lavric
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – M. Anton, O. Cojocaru, I. Secieru

ÎNCHEIERE

18 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de Marin Onofrei și Victoria Cenușă,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 14 din Chișinău, în procedura falimentului, împotriva lui Marin Onofrei și Victoriei Cenușă cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 18 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Marin Onofrei și Victoria Cenușă, fiind menținută hotărârea din 29 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care s-a admis acțiunea depusă de Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 14 din Chișinău, în procedura falimentului,

constată:

La 04 septembrie 2020, Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 14 din Chișinău, în procedura falimentului, (în continuare ÎMGFL nr. 14) a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Marin Onofrei și Victoriei Cenușă cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că, în baza contractului de livrare-utilizare a energiei termice în apă caldă nr. 6014 din 02 octombrie 2006, ÎMGFL nr. 14 și-a asumat obligația față de SA „Termoelectrica” de a achita lunar plata pentru utilizarea energiei termice furnizate.

Reclamanta a notat că este gestionara blocului locativ nr. xxx din str. xxx, în care Marin Onofrei și Victoria Cenușă dețin în proprietate apartamentul nr. xxx.

Potrivit situației la 01 august 2020, Marin Onofrei și Victoria Cenușă au acumulat o datorie la plata energiei termice furnizate apartamentului nr. xxx din str. xxx, în sumă totală de 2 457,83 de lei, deși, conform art. 25 alin. (1) din Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402 din 24 octombrie

2002, sunt obligați să achite contravaloarea serviciilor prestate, conform facturilor primite.

ÎMGFL nr. 14 a învederat că, din cauza neonorării obligațiilor de plată de către proprietarii/locatarii blocurilor locative ce le are în gestiune, în prezent are datorii față de prestatorii serviciilor locativ-comunale.

Reclamanta ÎMGFL nr. 14 a solicitat prin cererea de chemare în judecată încasarea în mod solidar din contul lui Marin Onofrei și Victoriei Cenușă în beneficiul său a datoriei de plată pentru serviciile locativ-comunale prestate în mărime de 2 457,83 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 29 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a admis parțial acțiunea depusă de ÎMGFL nr. 14.

S-a încasat în mod solidar de la Marin Onofrei și Victoria Cenușă în beneficiul ÎMGFL nr. 14 datoria pentru serviciul de preparare a apei calde în sumă de 2 457,83 de lei, acumulată în perioada de până la 01 august 2020.

În rest, acțiunea s-a respins, ca neîntemeiată.

S-a încasat în mod solidar de la Marin Onofrei și Victoria Cenușă în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 270 de lei (f.d. 49, 56-59).

La 28 aprilie 2021, în interiorul termenului prevăzut la art. 362 din Codul de procedură civilă, Marin Onofrei și Victoria Cenușă au declarat prin intermediul poștei electronice apel împotriva hotărârii din 29 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 52, 53).

Prin decizia din 18 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Marin Onofrei și Victoria Cenușă, fiind menținută hotărârea din 29 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 102, 103-111).

În consolidarea soluției prima instanță și instanța de apel au constatat că Marin Onofrei și Victoria Cenușă sunt proprietarii apartamentului nr. xxx din str. xxx, care este în gestiunea ÎMGFL nr. 14 și pentru care, potrivit informației despre achitarea serviciilor locativ-comunale și informației cu privire la sumele calculate și achitate, pentru perioada aprilie 2017 – august 2020 s-a acumulat o datorie la serviciul de preparare a apei calde în sumă de 2 457,83 de lei.

Instanțele inferioare au menționat că, prin prisma art. 51 alin. (1)-(4) din Legea cu privire la locuințe nr. 75 din 30 aprilie 2015 și pct. 17-18 din Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002, Marin Onofrei și Victoria Cenușă au obligația să achite datoria acumulată pentru serviciul ce le-a fost prestat de preparare a apei calde.

La 21 februarie 2022, Marin Onofrei și Victoria Cenușă au depus prin intermediul poștei electronice cerere de recurs împotriva deciziei din 18 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei recurate și a hotărârii din 29 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu pronunțarea unei hotărâri noi, de respingere a acțiunii depuse de ÎMGFL nr. 14 și compensarea din contul ÎMGFL nr. 14 în beneficiul lor a cheltuielilor de judecată în sumă de 394 de lei (f.d. 114, 115-120).

În motivarea recursului, Marin Onofrei și Victoria Cenușă au invocat că instanțele inferioare nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată, au aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, au interpretat în mod eronat legea, precum și au încălcat normele de drept procedural prin examinarea cauzei în absența lor,

fără a le comunica locul, data și ora ședinței de judecată, au soluționat problema drepturilor unor persoane, care nu au fost implicate în proces, iar în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată.

Recurenții au menționat că prima instanță a examinat cauza fără a-i cita în modul corespunzător, a omis să emită încheiere prin care să se expună în privința solicitării de a scoate cererea de pe rol și încheierea de admitere a noi înscrieri din partea reclamantului. De asemenea, la materialele cauzei lipsesc înregistrările audio ale tuturor ședințelor de judecată din prima instanță, precum și lipsește procesul-verbal al ședinței din 10 martie 2021.

Marin Onofrei și Victoria Cenușă au relevat că, odată cu depunerea referinței, a solicitat printr-o cerere separată scoaterea cererii de chemare în judecată de pe rol, care potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 10 februarie 2021 a fost pusă în discuție, însă la materialele cauzei lipsește încheierea judecătorească prin care instanța s-a expus asupra acestei cereri.

La fel, recurenții au notat că instanța de apel a ignorat încălcările procedurale admise de către prima instanță și nu s-a expus în decizie asupra acestor argumente ale apelului. Mai mult ca atât, instanța de apel a respins cererea de scutire de la plata taxei de stat, expunându-se în privința unei solicitări care nu a fost formulată, ignorând astfel temeiul invocat de apelanți.

Sucesiv, recurenții au considerat că instanțele inferioare au interpretat în mod eronat legea, aplicând prevederile pct.15 din Anexa nr. 5 la Hotărârea Guvernului nr. 191/2002, or, datoria pretinsă de ÎMGFL nr. 14 în sumă de 2 457 de lei nu a fost formată din consumul apei calde. Ba mai mult ca atât, în cadrul judecării cauzei însăși ÎMGFL nr. 14 a declarat că nu poate proba faptul consumului, iar datoria pretinsă reprezintă o penalitate pentru faptul că proprietarii/locatarii apartamentului nu au înscris indicii contoarelor pe facturile de plată. Așa, pretinderea plății în avans a unor servicii, sub pretextul neînscrierii datelor contorului în facturile expediate, reprezintă o îmbogățire fără justă cauză.

Finalmente, recurenții au remarcat că au solicitat instanței de apel scutirea de la plata taxei de stat, în temeiul art. 85 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, invocând că prezentul litigiu este între un pretins prestator de servicii și un consumator, însă, instanța de apel a respins această cerere, din motiv că nu a fost probată.

La 05 aprilie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului ÎMGFL nr. 14 copia recursului declarat de Marin Onofrei și Victoria Cenușă împotriva deciziei din 18 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, explicându-i dreptul de a depune referință asupra acestuia (f.d. 136).

Deși, conform avizului de recepție a trimiterii poștale DS8006587108AS, ÎMGFL nr. 14 a recepționat la 11 aprilie 2022 copia recursului declarat de Marin Onofrei și Victoria Cenușă împotriva deciziei din 18 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, aceasta nu a făcut uz de dreptul său procedural și nu a depus referință în care să-și expună poziția procesuală pe marginea criticilor formulate în recurs.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil, din motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433,

completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul de admisibilitate al instanței de recurs subliniază că, un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil prevăzute la articolul 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (a se vedea cauza *Lebedinski v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, § 32; cauza *Sultan v. Republica Moldova*, 05 iunie 2018, § 24).

În aceste condiții, procedura de admisibilitate a cererii de recurs va fi efectuată și analizată prin prisma articolului precitat, care cuprinde, în mod particular, dreptul de acces la justiție și dreptul de a fi auzit.

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere.

În acest sens, criteriile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea *inter alia* cauzele *Marc Brauer v. Germania*, 01 septembrie 2016, § 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, § 64; *Samardžić v. Croația*, 20 iulie 2017, § 28; *Zubac v. Croația (Marea Cameră)*, 05 aprilie 2018, § 82).

Așadar, prin prisma articolului 433 din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate verifică dacă actul judecătoresc de dispoziție recurat poate constitui obiectul recursului, dacă cererea dedusă judecății este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost declarată în termen.

Prin urmare, obiectul prezentei cereri se referă la decizia din 18 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Sucsesiv, completul de admisibilitate notează că, în cazul în care, dreptul de acces la justiție este limitat fie de lege, fie de fapte, instanțele naționale trebuie să verifice dacă aceste restricții au redus esența dreptului și, în special, dacă ele urmăresc un scop legitim și dacă există o legătură rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul care trebuie îndeplinit (a se vedea cauzele *Levages Prestations Servicii v. Franța*, 25 octombrie 1996, § 40; *Tricard v. Franța*, 10 iulie 2001, §§ 29, 33; *Freitag v. Germania*, 19 iulie 2007, § 37; *Marc Brauer*, 01 septembrie 2016, § 34).

Articolul 434 din Codul de procedură civilă prescrie că, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

În conformitate cu art. 111 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul

zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Normele procedurale referitoare la termenele pentru căile de atac sunt, înafara oricărui dubiu, menite să asigure buna administrare a justiției și respectarea, în special, a principiului securității juridice. Persoanele vizate trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (a se vedea cauzele *Tricard v. Franța*, 10 iulie 2001, § 29; *Nicolae Popa v. România*, 09 decembrie 2014, § 16; *Tence v. Slovenia*, 31 mai 2016, § 31). Mai mult, CtEDO a statuat că, în cazul în care termenul pentru o cale de atac ordinară este prelungit după o perioadă considerabilă de timp, o astfel de decizie poate încălca principiul securității juridice (a se vedea cauzele *Ponomaryov v. Ucraina*, 03 aprilie 2008, § 41; *Ustimenko v. Ucraina*, 20 octombrie 2015, § 47).

Dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 18 noiembrie 2021. Potrivit extrasului din poșta electronică cu adresa „victoria.moscaliuc@justice.md”, copia deciziei motivate a instanței de apel a fost comunicată electronic participanților la proces la 22 decembrie 2021 (f.d. 112).

Astfel, completul de admisibilitate opinează că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece cererea de recurs a fost depusă la 21 februarie 2022 (f.d. 114).

Succesiv, completul de admisibilitate evocă faptul că, în conformitate cu articolul 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară,

sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform articolului 433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4);

a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

In concreto motivelor inserate în cererea de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate. Or, recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat. Însă, din analiza cererii de recurs depuse de Marin Onofrei și Victoria Cenușă rezultă că aceștia nu au evidențiat memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate.

În acest sens, completul de admisibilitate menționează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera ilegalitatea hotărârii. Respectiv, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de ilegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

La caz, completul de admisibilitate vădește că, argumentele invocate în cererea de recurs, după esența lor, pot fi încadrate în temeiurile aplicabile doar procedurii de apel și nu se regăsesc în articolul 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului. Ba mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma articolului 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece Marin Onofrei și Victoria Cenușă nu au invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel. Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurenților cu soluția dată de instanța inferioară, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în

principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (Doorson v. Olanda, 26 martie 1996, § 67). La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de Marin Onofrei și Victoria Cenușă nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că, în condițiile din speță, cererea de recurs a fost depusă după ce Marin Onofrei și Victoria Cenușă au avut posibilitatea de a fi auziți de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea *mutatis mutandis* „Levages Prestations Services” v. Franța, cererea nr.21920/93 din 25 octombrie 1996, §§ 48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurenților le-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auziți combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 § 1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher v. Cehia, cererea nr. 58580/00 din 11 aprilie 2005, §§ 65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Marin Onofrei și Victoria Cenușă împotriva deciziei din 18 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în baza articolului 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Marin Onofrei și Victoria Cenușă, împotriva deciziei din 18 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas